

Økonomiministeriet

4. marts 2025

Samlenotat vedrørende Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar

- 1) Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar

KOM-dokument foreligger ikke

Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet

2

Dagsordenspunkt X: Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar

1. Resume

Kommissionsformanden, Ursula von der Leyen, har den 4. marts 2025 annonceret en plan for oprustning af europæisk forsvar med fem arbejdsspor, herunder tre initiativer, som tilsammen skal muliggøre mobilisering af forsvarsinvesteringer på kort og mellem lang sigt for op til samlet set ca. 800 mia. euro. Planen ventes drøftet på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd 6. marts 2025. Det kan ikke udelukkes, at der på mødet vil blive godkendt konklusionstekst, der reelt endosserer de konkrete forslag i kommissionsformandens brev, selv om de konkrete forslag først vil blive fremlagt efterfølgende.

Kommissionsformandens plan skal ses i lyset af den aktuelle ekstraordinære situation, hvor der er behov for hurtige og målrettede beslutninger pga. situationen i Ukraine, idet EU's fortsatte støtte til Ukraine hænger tæt sammen med evnen til at tage vare på egen sikkerhed.

Planen lægger bl.a. op til initiativer vedrørende etablering af et nyt låneinstrument til støtte i form af lån til EU-landene mhp. investeringer i forsvarskapabiliteter, aktivering af den nationale undtagelsesklausul i de finanspolitiske regler samt tilskyndelse til omprioritering og fremrykket anvendelse af samhørighedsmidler inden for EU-budgettet til øgede forsvarsrelaterede investeringer. Kommissionen har endnu ikke fremsat de konkrete forslag, der skal udmønte Kommissionens plan.

Regeringen støtter Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar. Regeringen finder det generelt væsentligt, at EU-landene sikrer en markant og hurtig stigning i investeringerne i forsvar mhp. at Europa kan tage et større ansvar for egen sikkerhed.

2. Baggrund

Kommissionsformand Ursula von der Leyen annoncerede på en pressekonference 4. marts 2025 en plan for oprustning af europæisk forsvar, *REARM Europe*. Kommissionens plan for øgede europæiske forsvarsinvesteringer skitseres i et brev fra kommissionsformanden til EU's stats- og regeringschefer af 4. marts 2025. Planen ventes drøftet på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd 6. marts 2025. Drøftelsen ventes at hænge sammen med den kommende hvidbog om fremtiden for europæisk forsvar. Det kan ikke udelukkes, at der på det ekstraordinære mødet i Det Europæiske Råd 6. marts 2025 vil blive godkendt konklusionstekst, der reelt endosserer de konkrete forslag i kommissionsformandens brev, selv om de konkrete forslag først vil blive fremlagt efterfølgende.

Økonomiministeriet

Planen skal ses i lyset af den aktuelle ekstraordinære situation, hvor der er behov for hurtige og målrettede beslutninger pga. situationen i Ukraine, idet EU's fortsatte støtte til Ukraine hænger tæt sammen med evnen til at tage vare på egen sikkerhed.

I Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar lægges der op til fem arbejdsplaner mhp. at fremme europæiske forsvarsinvesteringer:

- Et nyt finansielt instrument til støtte i form af lån til EU-landene mhp. investeringer i forsvarskapabiliteter
- Anvendelse af fleksibilitet i de finanspolitiske regler mhp. at fremme nationale offentlige investeringer i forsvar (den nationale undtagelsesklausul)
- Tilskyndelse til at omprioritere og målrette eksisterende midler under særligt samhørighedspolitikken til forsvarsrelaterede investeringer via EU-budgettet
- Øget anvendelse af EIB til fremme af forsvarsinvesteringer
- Mobilisering af privat kapital til forsvarsinvesteringer ved at fremme etableringen af en opsparings- og investeringsunion, herunder færdiggørelse af kapitalmarkedsunionen.

De tre førstnævnte arbejdsplaner ventes udmøntet i konkrete forslag, som ifølge Kommissionen tilsammen skal muliggøre mobilisering af forsvarsinvesteringer for op til samlet set ca. 800 mia. euro over fire år, såfremt EU-landene øger deres forsvarsinvesteringer med 1,5 pct. af BNP. Kommissionen har endnu ikke fremlagt konkrete udspil og forslag.

3. Formål og indhold

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar, *REARM Europe* indeholder følgende fem arbejdsplaner:

1. Et nyt finansielt instrument til støtte i form af lån til EU-landene mhp. investeringer i forsvarskapabiliteter

Kommissionen foreslår, at der etableres et nyt låneinstrument med finansiell støtte i form af lån til EU-landenes opbygning af forsvarskapabiliteter. Der lægges op til et instrument på op til 150 mia. euro rettet mod långivning til forsvarsinvesteringer i EU-landene over det kommende årti. Lånene garanteres af EU-budgettet.

Der lægges op til, at långivning via instrumentet vil kunne facilitere nationale investeringer i bl.a. luft- og missilforsvar, artillerisystemer, missiler og ammunition, droneområdet, forudsætningskabende kapaciteter og beskyttelse af kritisk infrastruktur, militær mobilitet og kapaciteter indenfor cyberforsvar.

Ifm. udmøntningen af instrumentet ventes der lagt op til brug af øget koordination og fælles indkøb af forsvar, hvilket vil sikre skalering, interoperabilitet og

Økonomiministeriet

reducere omkostninger ifm. de europæisk forsvarsindkøb mhp. samlet set at styrke den europæiske forsvarsindustrielle base.

2. Anvendelse af fleksibilitet i de finanspolitiske regler mhp. at fremme nationale, offentlige investeringer i forsvar

Kommissionsformanden har meddelt, at planen for øgede europæiske forsvarsinvesteringer vil indeholde et forslag om at anvende fleksibilitet i EU's finanspolitiske regler (Stabilitets- og Vækstpagten), hvilket skal ske gennem en koordineret aktivering af reglernes såkaldte nationale undtagelsesklausul (NEC).

Ifølge reglerne skal de enkelte EU-lande formelt anmode Kommissionen om aktivering af NEC, hvorefter Rådet pba. af en vurdering fra Kommissionen træffer beslutning om aktivering med kvalificeret flertal. NEC kan aktiveres for et EU-land i tilfælde af exceptionelle omstændigheder uden for landets kontrol og med store konsekvenser for de offentlige finanser, idet aktivering forudsætter, at den ikke er til fare for den finanspolitiske holdbarhed.

Aktivering af NEC ventes at indebære, at EU-landene mhp. at øge forsvarsudgifterne kan anmode om at overskride de aftalte grænser for udviklingen i de offentlige udgifter i EU-reglerne, dvs. de såkaldte udgiftstier, som indgår i landenes mellemfristede finans- og strukturpolitiske planer, der er godkendt af Rådet, og at eventuelle henstillinger vedr. uforholdsmæssigt stort underskud kan revideres eller tage højde for forsvarsudgifter. Kommissionen ventes at fremlægge udspil om NEC, som fastsætter nogle rammer for hensyntagen til forsvarsudgifter i de finanspolitiske regler og implementeringen heraf. Kommissionen ventes at lægge op til at aktivere NEC'en i fire år.

3. Tilskyndelse til forsvarsrelaterede investeringer via EU-budgettet

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar peger på en række tiltag for at give EU-landene øgede muligheder for at omprioritere og fremrykke tildelte midler fra samhørighedsprogrammerne under EU-budgettet til at fremme forsvarsrelaterede investeringer.

I Kommissionens plan peges der desuden på, at der kan sikres øget udnyttelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) ved at udvide dens anvendelsesområde til at omfatte alle teknologier af relevans for forsvarssektoren.

4. Øget anvendelse af EIB til fremme af forsvarsinvesteringer

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar lægger op til, at den europæiske investeringsbank, EIB, skal spille en afgørende rolle mhp. at bidrage til at mobilisere yderligere private investeringer i forsvarssektoren. Der henvises i den forbindelse til EIB's handlingsplan for sikkerhed og forsvar.

5. Mobilisering af privat kapital til forsvarsinvesteringer ved at fremme etableringen af en opsparings- og investeringsunion

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar lægger op til at styrke rammebetingelserne for private investeringer i forsvar, herunder ved at sikre færdiggørelse af kapitalmarkedsunionen. Kommissionen vil fremlægge en meddelelse om den europæiske opsparings- og investeringsunion, der skal kanalisere europæiske private opsparinger over i kapitalmarkederne mhp. at styrke europæisk konkurrenceevne.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet vil skulle fastlægge sin holdning til Kommissionens forslag, når disse fremsættes, idet retsgrundlaget vil være bestemmende for Europa-Parlamentets rolle.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant. Kommissionens annoncering af planen er endnu ikke fulgt op af konkrete udspil eller forslag.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar vil ikke i sig selv medføre statsfinansielle konsekvenser. De enkelte kommende tiltag og forslag annonceret under Kommissionens plan vil kunne have statsfinansielle konsekvenser, herunder særligt forslaget om et nyt låneinstrument, der vil skulle garanteres af EU-budgettet. Der udarbejdes og forelægges mere konkrete vurderinger af forslagene og deres eventuelle statsfinansielle konsekvenser ifm. de konkrete forslag fremlægges og behandles på kommende rådsmøder.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar vurderes ikke i sig selv at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Kommende konkrete initiativer vedr. udmøntningen af planen for øgede europæiske forsvarsinvesteringer, herunder initiativer vedr. kapitalmarkedsunionen, vil kunne have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i det omfang initiativerne bidrager til at styrke rammebetingelserne for europæiske virksomheder og private investeringer.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar vurderes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Kommende konkrete initiativer vedr. udmøntningen af planen for øgede europæiske forsvarsinvesteringer, herunder initiativer mhp. at styrke den europæiske konkurrenceevne, vil

Økonomiministeriet

kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i det omfang, at initiativerne er med til at styrke betingelserne for vækst og beskæftigelse.

8. Høring

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar er offentliggjort 4. marts 2025 og har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt bred opbakning blandt EU-landene til Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar og dens indsatser for at fremme investeringer i europæisk forsvar. Der er dog muligt, at der blandt landene vil være forskellige holdninger til delelementer i Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar og de konkrete kommende tiltag og forslag, der ventes at følge.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser med stor alvor på den aktuelle sikkerhedspolitiske situation og arbejder for et EU, der kan tage vare på egen sikkerhed samt sikre fortsat støtte Ukraine.

Regeringen kan støtte Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar og vil arbejde for, at elementer i planen behandles hurtigt og ambitiøst.

Regeringen finder det væsentligt, at EU-landene investerer mere i forsvar og at det gøres hurtigt. Det skal sikre styrket oprustning, en styrket europæisk forsvarsindustri og øge Europas evne til at tage et større ansvar for egen sikkerhed. Regeringen imødeser på den baggrund de kommende konkrete forslag annonceret under Kommissionens plan og vil støtte en hurtig og effektiv behandling af disse forslag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens plan for oprustning af europæisk forsvar har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.